

kanat

Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi Haber Bülteni Güz 2011 Sayı 37

Evliyâ Çelebi Araştırmalarında Yeni Bir Soluk

Seda Uyanık

Uzun yıllarını Evliyâ Çelebi'nin *Seyahatnâme* eserini çözümlenmeye adayın ve yaptıkları ufuk açıcı yayınlarla *Seyahatnâme* üzerine bilimsel çalışmalar üretmeye özendirilen akademisyenler Nuran Tezcan ve Semih Tezcan'ın hazırladıkları *Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi* kitabı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları içinde geçtiğimiz ay çıktı. Kitapta Robert Dankoff, Halil İnalçık, Talat S. Halman, Feridun Emecen, Hakan Karateke, Christiane Bulut, Helga Anetshofer, Gisela Procházka-Eisl, Claudia Römer gibi yurt içinden ve yurt dışından birçok bilim insanının *Seyahatnâme*'yi farklı noktalardan ele aldıkları makaleleri bulunuyor. Şimdiye kadar üzerinde durulmamış konuları, özgün yaklaşımları bir araya getiren *Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi* başlıklı kitap çok boyutlu bir bakış açısı sunmaktadır.

Kitap, Evliyâ Çelebi'nin aynı zamanda yaşamöyküsünü içeren zamandizimsel seyahatlerinden onun günümüzde saptanmış olan belgesel izlerine, *Seyahatnâme*'nin 19. yüzyıldaki ilginç basılış öyküsünden günümüzdeki tam ve güvenilir metin yayımına uzanan oldukça kapsamlı bir tanıtma bölümüyle başlar. Daha sonra Orta Avrupa'dan İran'a, Ukrayna'dan Sudan'a kadar büyük bir coğrafya üzerinde yaptığı seyahatlerinde toplumlara, olaylara ve insanlara ilişkin gözlemlerini benzersiz yazarlığıyla aktaran Evliyâ'nın *Seyahatnâme*'sinin ana seyahat hatları ele alınıp genel bir değerlendirme ile tanıtılır. Bundan sonra *Seyahatnâme*, içerdiği bilgiler açısından ele alınarak uzmanların bu alanda yaptığı değerlendirmelerle çok yönlülüğü, çağındaki özgünlüğü ve bu işin değeri ortaya konur. Şehir hayatı, halkbilimi, halk edebiyatı, mimari, dünya dilleri, kullandığı kaynaklar, yazar ve seyyah olarak Osmanlı ve dünya literatüründeki yeri gibi pek çok yönden ele alınır.

Kitapta yer alan yazılardan biri Gisela Procházka-Eisl'in, "Evliyâ Çelebi'nin Viyana Yolculuğu" adlı makalesidir. *Seyahatnâme*'deki Viyana anlatılarında Evliyâ'nın hem gerçek, hem fantezi ürünü, hem de efsanevi türden olaylara ve kişilere yer verdiğini söyleyen Procházka-Eisl, eserdeki Viyana tasvirlerini, anlatıların dil ve üslup özelliklerini değerlendirerek seyyahın gerçekten Viyana'da bulunup bulunmadığı sorusuna ışık tutmaktadır.

Kitabın önemli bir özelliği de yazarların *Seyahatnâme* incelemelerinde başvurdukları karşılaştırmalı bakış açısıdır. Örneğin Claudia Römer, "*Seyahatnâme*'deki Halk hikâyeleriyle Avusturya Halk hikâyelerinin Karşılaştırılması" başlıklı makalesinde "altın top" veya "Kızilelma" gibi deyimlere de yansıyan imgelerin Bizans'tan hem kutsal Roma İmparatorluğu'na hem de Osmanlı İmparatorluğu'na geçtiğini ve bu imgelerin her iki devletin anlatılarında önemli bir rol oynadığını belirtmektedir. Helga Anetshofer'in "*Seyahatnâme*'deki Sarı Saltık Menkıbeleri ve Bektaşî Sözlü Rivayeti" adlı yazısı kitapta söz konusu olan karşılaştırmalı yaklaşımın bir diğer örneğidir. Anetshofer, yazısında zengin bir sözlü geleneğe dayanan Sarı Saltık menkıbelerinin tarihçesini ve Evliyâ'nın "Sarı Saltık" imgesini irdeledikten sonra seyyahın kullandığı yazılı ve sözlü kaynaklardan aktardığı Sarı Saltık menkıbelerini tanıtmaktadır.

Osmanlı Türk edebiyatı ve tarihinin sıra dışı yazarı Evliyâ Çelebi'yi kuşatıcı bir biçimde ele alan kitabın öne çıkan makaleleri arasında Semih Tezcan ve Nuran Tezcan'ın çalışmalarını sayabiliriz. Kitaba sadece editörlük açısından değil,

önemli tespitleri ve yorumlarıyla fikrî açıdan da büyük katkı sunan Nuran Tezcan ve Semih Tezcan'ın kitabın "Evliyâ Çelebi Kimdir?", "Evliyâ Çelebi Araştırmaları Tarihi", "*Seyahatnâme*'nin Yazmaları ve Baskıları", "*Seyahatnâme*'den Ülkeler, Bölgeler, Şehirler", "*Seyahatnâme*'den Kesitler" ve "Yazar Olarak Evliyâ Çelebi" bölümlerinde yazıları yer almaktadır. Araştırmacılar bu yazılarıyla *Seyahatnâme* çalışmalarında ele alınmayan veya belirsizlikler taşıyan noktalara netlik kazandırmaktadırlar. Nuran Tezcan, "Evliyâ Çelebi Ne Zaman Doğdu, Ne Zaman Öldü?" adlı yazısında Evliyâ'nın doğum ve ölüm yılı ile ilgili değişik görüşleri sunarak Evliyâ'nın ölüm tarihinin yaygın bilgiden daha geç olduğuna dikkat çekmektedir. Tezcan, konu üzerine mevcut literatürü taradıktan sonra seyyahın Viyana'daki St. Stephan Katedrali kulesi betimlemesi, Hac yolculuğunda geçtiği yerler veya Defterdar Melek İbrahim Paşa'nın yaptırdığı hayrat hakkında verdiği bilgiler ile tarihî kaynaklar arasında bağlantı kurarak Evliyâ'nın doğum ve ölüm tarihi konusunda ileri sürülen bazı görüşleri metin merkezli bir yaklaşımla çürütmektedir.

Evliyâ'nın yaşamına ilişkin kayda değer saptamalardan biri de Semih Tezcan'a aittir. "Evliyâ Çelebi'nin Okçuluğu" yazısında Tezcan, şimdiye kadar üzerinde durulmamış bir konuya eğilmektedir. Yazar, 17. yüzyıl sonunda ve 18. yüzyılın ilk yarısında yazılmış iki okçuluk kitabında Evliyâ Çelebi'nin isminin olduğunu keşfetmiş ve bu keşfini *Seyahatnâme*'de Evliyâ'nın kendi okçuluğu üzerine söylediği sözlerle karşılaştırarak doğrulamıştır. Nuran Tezcan, "1814'ten 2011'e *Seyahatnâme* Araştırmaları Tarihçesi ve *Seyahatnâme* Araştırmalarında Çığır Açanlar" yazısında, bir yandan 200 yıllık bir araştırma tarihinin ana hatlarıyla bir perspektifini sunarken öte yandan 1814'te Hammer Purgstall tarafından tanıtıldıktan sonra özellikle Almanya ve Avusturya'da çok çalışılmış olan bu eser üzerine yapılan araştırmaları tanıtır. Ayrıca hangi ön yargıların, hangi araştırmalarla değiştiğini, eserlerin bugünkü yayımına değin uzmanların hangi problematiklerle uğraştığını da gözler önüne serer.

Seyahatnâme üzerine hazırlanmış bir kitapta Evliyâ uzmanı Robert Dankoff'un katkısının olmaması elbette çalışmayı eksik bırakırdı. Nuran Tezcan'ın ve eserin en doğru okumalarla gerçekleşen son baskısında büyük emeği olan değerli dilbilimci Dankoff'un bilim dünyasında geniş yankılar uyandıran Evliyâ Çelebi'nin "Nil Haritası"nı keşfetmelerinin ve bu haritayı *Seyahatnâme* ile karşılaştırmalı bir biçimde yayımlamalarının ardından *Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi* kitabında da haritalara gösterilen özen dikkat çekicidir. Michael D. Sheridan, "Seyahatlerin Haritası"nı genel bir çerçevede sunarken, Jens Peter Laut, Evliyâ'nın geçtiği yolları ayrıntılı bir şekilde gösteren "Anadolu Seyahatlerinin Haritası"ndan kesitler aktarır.

Kitabın arkasındaki CD'de yer alan ve Türkiye'de ilk kez yayımlanan "Evliyâ Çelebi Kaynakçası" ise Evliyâ ve *Seyahatnâme*'si üzerine yapılmış yayınları içeren bugüne dek hazırlanmış en ayrıntılı kaynakça olma özelliğini taşımaktadır. Kısacası büyük bir çaba ve emeğin sonucu olarak ortaya çıkan *Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi*, araştırmacılar için önemli bir başvuru kaynağı olmuş ve Evliyâ Çelebi çalışmalarına yeni bir soluk getirmiştir.

<sedak@bilkent.edu.tr>

Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi Etkinlikleri Üzerine

UNESCO'nun 2011 yılında anılmasını önerdiği "Dünya Kültür Sımaları" arasında Evliyâ Çelebi de yer aldı. Evliyâ Çelebi'nin 400. doğum yılı yurt içinde ve yurt dışında sempozyum, panel, konser, sergi gibi çeşitli etkinliklerle kutlandı. Türkiye'de *Seyahatnâme*'nin başlı başına bir seminer çalışması olarak ele alındığı tek bölüm olan Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü için *Seyahatnâme*'nin zaten özel bir yeri vardır. Bölümde yaklaşık on yıldan beri Evliyâ Çelebi üzerine doktora semineri verilmektedir. Evliyâ Çelebi'nin ve *Seyahatnâme*'nin öneminin baştan beri farkında olan Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü 2008 yılında Türkiye'de ilk kez Uluslararası Evliyâ Çelebi Sempozyumu'nu düzenlemiştir. Bu sempozyuma yurt içi ve yurt dışından 35 bilim insanı katılmıştır. Sempozyum bildirileri Yapı Kredi Yayınları arasında kitap olarak yayımlanmıştır: *Çağın Sıradışı Yazarı Evliyâ Çelebi*. Haz. Nuran Tezcan. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2009. Bu sene yapılan bilimsel etkinlikler ve yayınlarda bu sempozyum kitabına pek çok atıf yapılmış olması, bu kitabın araştırmacılar için ufuk açıcı bir kaynağa dönüştüğünü görmek açısından mutluluk vericidir.

Türk Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyelerinin 2011 Yılında Katıldıkları Sempozyum Toplantılar, Yayınlar:

2011'de düzenlenen Evliyâ Çelebi etkinliklerinin bir bölümüne Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı bölümü öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Nuran Tezcan, Prof. Dr. Semih Tezcan, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kalpaklı ve Prof. Dr. Öcal Oğuz çalışmalarına katkıda bulunmuşlardır. 19 Ocak 2011 tarihinde Hamburg Üniversitesinde Nuran Tezcan Evliyâ Çelebi'nin Nil haritasını "Topographische Karte des Nil: Ein neu entdecktes Werk Evliyâ Celebis" adlı bir bildiri ile tanıtmıştır. Semih Tezcan ise "dâhi yazar" olarak nitelendirdiği Evliyâ Çelebi'yi devletin hizmetinde bir seyyah olarak tanıtmıştır: "Evliyâ Çelebi-der reisende Diener seines Staates, der geniale Autor türkischer Literatur". 26 Şubat 2011 tarihinde Medeniyetler İttifakı Komitesi'nin Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nde düzenlediği "Evliyâ Çelebi'nin Anadolu'su" sergisinin açış konuşmasını Mehmet Kalpaklı yapmıştır. Evliyâ Çelebi yılının ilk canlı etkinliği olan ve Evliyâ Çelebi'nin 1648 yılında Ankara'ya geldiği tarihin 400. yıldönümü olan 22 Mart 2011'de Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi "Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi Ankara'da" konulu bir etkinlik düzenlemiştir. Etkinlikte Nuran Tezcan ile Semih Tezcan'ın konuşmalarının ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu konser vermiştir. Nuran Tezcan, 23-26 Mart tarihleri arasında Kütahya Valiliği'nin düzenlediği "Doğumunun 400. Yılında Uluslararası Evliyâ Çelebi Sempozyumu"nda *Seyahatnâme*'de Gerçekle Kurmacanın İnce Çizgisi: Evliyâ'nın Nil'in Kaynağını Görme Tutkusu" başlıklı bir bildiri sundu. 25-26 Nisan 2011 tarihlerinde Gazi Üniversitesi'nde gerçekleşen "Evliyâ Çelebi'nin Sözlü Kaynakları" konulu uluslararası sempozyumun danışma kurulunda Talât S. Halman, düzenleme kurulunda ise Nuran Tezcan, Semih Tezcan, Mehmet Kalpaklı ve Öcal Oğuz bulundular. Aynı zamanda sempozyumda, Nuran Tezcan "Kıydan Kâle Getirmek: Evliyâ Çelebi'nin Kurmacalaştırmada Bir Yöntem Olarak Sözlü Kaynak Kullanması", Mehmet Kalpaklı "Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi ve Osmanlı Kültürünün Sözelliliği/İşitselliği", Semih Tezcan "Başka Yüreğin Kanı" ve Öcal Oğuz "Bir

Sözlü Anlatım Tekniği Olarak Evliyâ Çelebi'nin Arasözleri" başlıklı bildirimler sundular.

24 Mayıs 2011 tarihinde Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nün düzenlediği "Evliyâ Çelebi Paneli"nde Nuran Tezcan "*Seyahatnâme* Araştırmalarının Tarihçesi ve Evliyâ Çelebi'nin Nil Haritasının Tanıtımı" başlıklı bir konuşma yaptı. 06 *Anka Dergisi*'nin (Ağustos-Eylül) 16. Sayısında Mehmet Kalpaklı, Oktay Uludağ'a "Evliyâ Çelebi 400 Yaşında" konulu bir röportaj vermiştir. 7 Eylül 2011 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından İzmir Devlet Resim Heykel Müzesi'nde düzenlenen "Evliyâ Çelebi'nin Dünyası" sergisinin açış konuşmasını Mehmet Kalpaklı yaptı. 26-28 Eylül tarihlerinde Londra'da düzenlenen (ISCIS) Uluslararası Bilgisayar ve Enformatik Bilimleri Sempozyumu'nda Mehmet Kalpaklı (Pinar Duygulu, Fazlı Can vd. birlikte) "A Content-Based Social Network Study of Evliyâ Çelebi's Seyahatnâme-Bitlis Section" başlıklı bildiri sundu. 26-30 Eylül tarihlerinde Türk Dil Kurumu'nun Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlediği "Evliyâ Çelebi *Seyahatnâme*'si Uluslararası Toplantısı"nda Nuran Tezcan "*Seyahatnâme*'de Doğrular ve Yanlışlar" üzerine bir bildiri sundu.

Türksöy Dergisi'nin Eylül ayında yayımlanan 34. Sayısında Mehmet Kalpaklı'nın "Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi" adlı bir yazısı yayımlandı. Türk Dil Kurumu ve Yunus Emre Enstitüsü'nün Bosna-Hersek'in Sarajevo kentinde 7 Ekim 2011 tarihinde birlikte düzenlediği Evliyâ Çelebi Paneli'ni (Tragom Evlije Celebija) Semih Tezcan yönetmiştir. Nuran Tezcan ise Evliyâ Çelebi'nin Foça şehrindeki belgesel izleri ve izlenimleri üzerine bir konuşma yapmıştır. 13-16 Ekim tarihlerinde Bursa Büyükşehir Belediyesi, ÇEKÜL ve Tarihi Kentler Birliği'nin birlikte düzenlediği Osmanlı Coğrafyasında Mahalle Kültürü Sempozyumu'nda Mehmet Kalpaklı, "Evliyâ Çelebi'ye göre Mahalle" başlıklı bir bildiri sunmuştur. 15-16 Ekim tarihlerinde Akdeniz Üniversitesi'nin düzenlediği "İpek Yolu Koridorunda Kültürel Miras Sempozyumu"nda Mehmet Kalpaklı, "Evliyâ Çelebi ve İpek Yolu" başlıklı bir bildiri sunmuştur. 14-15 Kasım tarihleri arasında Paris'te bulunan Fransa Ulusal Doğu Dilleri Enstitüsü'nde (INALCO) UNESCO Türk Delegasyonu, UNESCO Millî Komisyonu ve Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyetler İttifakı Merkezi ve "INALCO"nun düzenlediği, "17. Yüzyıl Osmanlı Seyyahı Evliyâ Çelebi ve Avrupa" konulu sempozyuma Mehmet Kalpaklı, Nuran Tezcan ve Semih Tezcan katıldılar. Sempozyumda Semih Tezcan "Kızılelma Viyana - Bir Ümidin Sonu", Nuran Tezcan "Evliyâ Çelebi'nin 'Freng-pesend' Resim Tutkusu", Mehmet Kalpaklı "Ottoman Intellectual Networks in the 17th Century According to Evliyâ Çelebi's *Seyahatnâme*" başlıklı bildirimler sundular.

25 Kasım 2011 tarihinde İzzet Baysal Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü'nün Bolu'da düzenlediği etkinlikte Nuran Tezcan "Seyyah ve Yazar Olarak Evliyâ Çelebi" başlıklı bir bildiri sundu. Ayrıca Nuran Tezcan 8 Aralık 2011 tarihinde TOBB Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencileriyle "*Seyahatnâme*'nin Önemi" üzerine bir söyleşi yapmıştır (bkz. TOBB aksitarh sitesi). 15 Aralık 2011 tarihinde Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin düzenlediği "Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi ve *Seyahatnâme* Paneli"nde Nuran Tezcan "Evliyâ Çelebi'nin Belgesel İzleri" üzerine bir konuşma yaptı.

Bu etkinliklerden başka Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı

öğretim üyeleri yayınladıkları birçok makale yanında kitap yayınlarıyla da katkıda bulunmuşlardır. Nuran Tezcan, Robert Dankoff'la birlikte hazırladıkları Vatikan Kütüphanesi'nde bulunan Nil haritasını Evliyâ Çelebi'nin gözetiminde yapıldığını ortaya koyarak gün ışığına çıkarmışlardır: *Evliyâ Çelebi'nin Haritası: "Dürr-i bî misil in ahbâr-ı Nil"*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, (Nisan) 2011. 2011'de yayımlanan Caroline Finkel, Kate Clow ve Donna Landry'nin derlediği *The Evliyâ Çelebi Way* kitabına Mehmet Kalpaklı önsöz yazmıştır. Son olarak Nuran Tezcan ve Semih Tezcan'ın editörlüğünde T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı yayımları arasında *Doğumunun 400. Yılında Evliyâ Çelebi* kitabı çıkmıştır (Tanıtma için bkz. Seda Uyanık, "Evliyâ Çelebi Araştırmalarında Yeni Bir Soluk").

Radyo ve Televizyon Programları:

Kanal B'nin 22 Mart ve 5 Nisan 2011'de Dr. Nermin Yazıcı'nın yönettiği "Dil Yarası Programı"nda Evliyâ Çelebi üzerine söyleşiye Nuran Tezcan katılmıştır. Kendisi, 30-31 Mart tarihlerinde TRT Ankara Radyosu'nun "Evliyâ Çelebi'nin Doğumunun 400. Yılı Dolayısıyla Tanıtma Söyleşisi"ne de katılmıştır. TVNET kanalının 24 Mayıs'ta gösterilen "Kitap Cafe" programında Nuran Tezcan, Evliyâ Çelebi'nin Nil Haritası'nı tanıtmıştır. 18 Ekim tarihinde Türkiye'nin Sesi Radyosu'nda Nuran Tezcan'la Evliyâ Çelebi'nin Nil Haritası üzerine bir söyleşi yapılmıştır.

Semih Tezcan'la Uluslararası Frankfurt Kitap Fuarı'nda Evliyâ Çelebi Üzerine Söyleşi Yapıldı

Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Semih Tezcan, T.C. Kültür Bakanlığı'nın özel çağrılısı olarak katıldığı Uluslararası Frankfurt Kitap Fuarı'nda 14 Ekim 2011 tarihinde, Türkiye standının bulunduğu kattaki açık toplantı yerinde, *Varlık* dergisi yayın yönetmeni Enver Ercan ile bir söyleşi yaptı. 2011 yılının, dâhi yazar Evliyâ Çelebi'nin doğumunun 400. yıldönümü olması dolayısıyla T.C. Kültür Bakanlığı, Nuran Tezcan ile Semih Tezcan'a Evliyâ Çelebi başlığıyla hazırlanan kitabın editörlüğü görevini vermişti. Tezcanlar'ın üstlendikleri bu görevi yerine getirmelerinin ve kitabın basılmasından sonra sıra, 2011 Uluslararası Frankfurt Kitap Fuarı'nda dünyaya tanıtılmasına geldi. Bakanlıkça Frankfurt'a davet edilen Semih Tezcan ile moderatör Enver Ercan arasındaki söyleşi için seçilen başlık "Bir Seyyah ve Bir Yazar: Evliyâ Çelebi" idi. Yaklaşık bir saat süren söyleşinin sonunda dinleyiciler, Semih Tezcan'a dünyada bugüne kadar yazılmış en büyük seyahatnâmenin yazarı hakkında sorular sorma fırsatı buldular.

Yrd. Doç. Dr. Kayahan Özgül, Türk Edebiyatı Bölümü'nde Ders Vermeye Başladı

Türk edebiyatı araştırmalarının ve Gazi Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü'nün önde gelen öğretim üyelerinden M. Kayahan Özgül, 2011-2012 öğretim yılında Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü'nde Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi edebiyatından çeşitli metinlerin seçilip incelendiği "Türk Edebiyatı (1839-1922)" dersini vermektedir. *Dîvan Yolu'ndan Pera'ya Selâmetle, Türk Edebiyatında Siyasî Rûyâlar* gibi kitaplarıyla araştırmacılar ve öğrenciler için ufuk açıcı ve kıymetli çalışmalarına imza atmış Kayahan Özgül'ü Türk Edebiyatı Bölümü'nde görmekten büyük sevinç duyuyoruz.

Hilmi Yavuz'a Onursal Doktora Unvanı Verildi

Türk Edebiyatı Bölümü öğretim görevlilerinden Hilmi Yavuz'a Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi tarafından onursal doktora unvanı verildi. 25 Kasım 2011'de Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi'nde (ÇOMÜ) düzenlenen, çok sayıda bilim adamı, şair ve yazarın katıldığı törende Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Prof. Dr. Mustafa İsen, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve eski Milli Eğitim Bakanı Doç. Dr. Hüseyin Çelik ve Çanakkale Valisi Güngör Azim Tuna birer konuşma yaptılar.

Üniversitenin rektörü Prof. Dr. Sedat Laçiner, konuşmasında onursal doktora için üniversite senatosunun oybirliğiyle "Türk edebiyatı ve entelektüel hayatına pek çok katkıda bulunduğu" gerekçesiyle Hilmi Yavuz'un seçildiğini ifade etti. Laçiner, Hilmi Yavuz'un hem akademik, hem de edebî eserleriyle fahri doktora unvanını çoktan hak ettiğini ve 19 yıllık bir üniversite olarak 9. fahri doktora unvanını Yavuz'a vermekten gurur duyduklarını söyledi. Prof. Dr. Mustafa İsen, konuşmasında Hilmi Yavuz'un çok yönlü entelektüel kimliğine dikkat çekerek "Onunla aynı çağda yaşıyor olmaktan, bize sunduğu güzel örneklerle tanıklık etmekten çok mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum," dedi. Doç. Dr. Hüseyin Çelik, konuşmasında Hilmi Yavuz'un gelecekle

geçmiş arasında köprü kuran şair kimliğinden övgüyle söz etti. Çelik, Yavuz'un bu yönü nedeniyle ideolojik bir şair olmaktan çıkıp her görüşten okuru kucaklayabilen bir üstad olduğunu sözlerine ekledi.

Çanakkale Valisi Güngör

Azim Tuna ise konuşmasında Yavuz'un geleneği yorumlayarak yeniden üreten şiir anlayışına dikkat çekti.

Törende Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Serdar Bedii Omay, Kayseri Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Keleştemur ve Bilkent Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi dekanı ve Türk Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Talat Halman da birer konuşma yaptılar. Prof. Talat Halman konuşmasında Hilmi Yavuz'un şair, hoca, eleştirmen gibi farklı kimliklerine dikkat çekerek, onun entelektüel çok yönlülüğüne vurgu yaptı. Omay ve Keleştemur ise konuşmalarında Hilmi Yavuz'u bir dost, şair ve kültür adamı olarak ayrı ayrı betimlediler. Törenün sona erdirildiği panelde Prof. Dr. Ramazan Gülemdam, Prof. Dr. Şaban Sağlık, Prof. Dr. Burhanettin Tatar, Doç. Dr. Cüneyt İssı ve Yrd. Doç. Dr. Dursun Ali Tökel, Hilmi Yavuz'un eserleri ve edebî kişiliği üzerine tartıştılar. Katılımcıların, Hilmi Yavuz'un şiirlerini kendi sesinden dinleme fırsatı yakalamaları törenin en dikkat çekici kısmıydı. Tören, Yavuz'un sevdiği şarkıların seslendirilmesiyle sona erdi.

Şair Ahmet Özer'in 45. Sanat Yılı Kutlandı

Türkçe Birimi öğretim üyelerinden Şair Ahmet Özer'in yazın emeğinin 45. yılını kutlamak amacıyla 10 Aralık 2011 tarihinde Kurgu Kültür Merkezi'nde bir etkinlik düzenlendi. Ahmet Say, Hüseyin Atabaş ve Çiğdem Sezer, Ahmet Özer'in yeni yayımlanan şiir kitabı *Bir Şehrin Boynundayız*'ı merkeze alarak Özer'in edebiyat ve şiirde 45. yılı için konuşmalar yaptılar.

Nevşehir Üniversitesi'nde "Yeni Türk Edebiyatına Genç Yaklaşımlar" I. Öğrenci Sempozyumu Düzenlendi

Yüksek lisans ve doktora mezunlarımızdan Yrd. Doç. Dr. Günil Özlem Ayaydın Cebe, Nevşehir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Aynı zamanda Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü ile Yabancı Diller Bölümü başkanlıklarını da yürüten Ayaydın Cebe, Nevşehir Üniversitesi'nde 12 Nisan 2011 günü "Yeni Türk Edebiyatına Genç Yaklaşımlar" başlıklı bir sempozyum düzenlemiştir. Sempozyumda, yeni Türk edebiyatı alanında eğitimlerini sürdüren yüksek lisans öğrencileri ile bilimsel hazırlık öğrencilerinden oluşan bir grup bildirimlerini sunmuştur. Ayaydın Cebe'nin öğrencileriyle birlikte gerçekleştirdiği etkinlikle bölümümüzde uzun yıllar devam etmiş olan "Genç Eleştirmenler Sempozyumu" anlayışını benimseyerek Nevşehir Üniversitesinde sürdürdüğünü görmek Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü için mutluluk verici olmuştur. Ayaydın Cebe'nin lisans öğrencileri Arzu Yıldız ve Murat Gelener, sempozyumda sunulan bildirimlerin içeriğini aşağıdaki yazılarında aktarmışlardır:

Bu yıl ilkinin gerçekleştirmekten büyük heyecan duyduğumuz "Yeni Türk Edebiyatına Genç Yaklaşımlar" 1. Öğrenci Sempozyumu'nda modern Türk edebiyatının önde gelen yazar ve şairlerinin yapıtları çeşitli açılardan incelendi. Sunuş yapan öğrencilerin hem yaşları ve akademik yaşama ilk adımlarını atıyor olmaları hem de yenilikçi çalışmalar ortaya koyarak bu alana taze bir soluk getirme gayretleri nedeniyle, sempozyuma, sözcüğün tüm anlamları kastedilerek "Genç" Yaklaşımlar adı verildi.

Sempozyumda, Rektör Prof. Dr. Filiz Kılıç ve Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Çetin Pekacar'ın açış konuşmalarının ardından, Yrd. Doç. Dr.

Ömer Bayram'ın oturum başkanlığını yaptığı ilk "Şiir Oturumu" gerçekleştirildi. Bu oturumda, Hidayet Ünal, "Bir Toplum Fotoğrafçısı: Mehmet Âkif Ersoy" başlıklı sunuşunda Mehmet Âkif'in yaşamı ve toplumsal bir duyarlılıkla kaleme aldığı manzum hikâye tarzındaki şiirlerinin çözümlemesi aracılığıyla "Mehmet Âkif Ersoy kimdir?" sorusuna yanıt aradı. Murat Gür ise, "Türk Şiirinde Bir Garip: Orhan Veli Kanık" başlıklı bildirisinde Orhan Veli'den hareketle Garip Hareketi'nin şiir anlayışı üzerinde durdu ve geleneksel Türk şiiri karşısında Orhan Veli'nin poetikası ve şiirleriyle izlediği tutumu tartıştı.

Sempozyumun Yrd. Doç. Dr. M. Malik Bankır başkanlığında toplanan ikinci "Şiir Oturumu"nda Gamze Akbaş, "Asaf Halet'in Kök Mirası: Mistisizm" adlı çalışmasında Asaf Halet'in yapıtlarındaki mistik öğeleri ele alarak şairin şiirlerinde Nirvana'ya ulaşma gayesi güdüp gütmeyeceğini tartıştı. Akbaş, ayrıca, Asaf Halet'in yalnız İslam mistisizmine değil, bütün Asya ve Uzak Doğu mistisizmine vâkıf olduğunu vurguladı. İbrahim Öztürk, "İmgenin Evrimi: Edip Cansever Şiirinde Nesnel Bağlılaşık" adlı sunuşunda "İkinci Yeni" şiirinin öncüleri arasında kabul edilen Edip Cansever'in zengin şiir dünyasını T. S. Eliot'ın "Nesnel Bağlılaşık" kavramı

ışığında yorumladı. Tuğba Dursun ise, "Eski Bir Modern: Sezai Karakoç" başlıklı bildirisinde şairin gelenekle olan ilişkisini, gelenekten nasıl yararlandığını ve geleneği nasıl dönüştürdüğünü göstermeye çalıştı.

Öğleden sonraki "Öykü Oturumu", Yrd. Doç. Dr. Parvana Bayram'ın başkanlığında, Hamide Güler'in "Halikarnas'tan Doğaya Açılan Pencere" adlı sunuşuyla başladı. Güler, sunuşunda, Halikarnas Balıkcısı'nın *Ege'den Denize Bırakılmış Bir Çiçek* adlı kitabındaki öyküleri "ekoeleştirir" kuramını temel alarak çözümledi. Öykülerde doğanın kişileştirildiğini saptayan Güler, yazarın doğanın tahrip edilmesi karşısındaki duyarlılığını vurguladı ve doğa-kültür-ekonomi ilişkisi üzerinde durdu. Sevgi Arpa, "Kırk Oda'da Kilitli Kadın" adlı bildirisinde feminizm, ekofeminizm ve psikanalitik eleştiri kuramlarından yararlanarak Murathan Mungan'ın masalları modern anlatılara dönüştürdüğü *Kırk Oda* yapıtındaki "Yedi Cücesi Olmayan Pamuk Prenses" başlıklı anlatıyı çözümledi. Arpa, Mungan'ın masalın yapısını nasıl değiştirdiği, bu değişikliği yaparken ataerkil kültürün kadına yönelttiği tutumları nasıl eleştirdiği üzerinde durdu; ayrıca, yazarın eleştirisinde kullandığı ataerkil dilin yarattığı çelişkiye dikkat çekti. Esra Çakıroğlu ise, "Tutkulu Perçem'de Feminist Öğeler" başlıklı sunuşunda Sevgi Soysal'ın öykülerini feminist eleştiri kuramına göre çözümlemeye çalışırken yazarın kadın duyarlılığını yapıtlarına nasıl taşıdığını sorguladı.

Sempozyumun dördüncü ve son oturumu olan, Yrd. Doç. Dr. İ. Ethem Özkan'ın başkanlık ettiği "Oyun ve Roman Oturumu"nda, Faruk Koç, "Köşebaşı: Geleneğin İzinde Bir Oyun" başlıklı bildirisinde Ahmet Kutsi Tecer'in *Köşebaşı* adlı oyununu Bertolt Brecht'in epik tiyatro kuramı

çerçevesinde ve geleneksel Türk tiyatrosu ile kurulan bağ açısından inceledi. Reyhan Arıç, "Tuhaf Bir Kadın"ın Tuhaf Kızı" başlıklı bildirisinde, ünlü İrlandalı şair ve yazar Oscar Wilde'ın "Bütün kadınlar annelerine benzer; bu onların trajedisidir. Hiçbir erkek annesine benzeyemez; onların trajedisi de budur." sözlerinden yola çıkarak Leylâ Erbil'in *Tuhaf Bir Kadın* adlı romanındaki ana karakter Nermin ile annesinin ilişkisini psikanalitik eleştiri kuramı çerçevesinde çözümledi. Damla Yılmaz ise, "İhsan Oktay Anar'ın Postmodern Atlasındaki Puslu Kıtalar" adlı bildirisinde Anar'ın *Puslu Kıtalar Atlası* adlı kitabını postmodern kuram çerçevesinde incelerken yapıtta modernizmin sıkı sıkıya bağlı olduğu gerçekçilik anlayışının yok edildiğini savundu.

Üniversitenin öğretim elemanları ve öğrencileri tarafından ilgiyle izlenen sunuşlar, her sunuşun sonundaki soru-cevap bölümlerindeki nitelikli tartışmalarla zenginleşti. Mehmet Âkif Ersoy'dan İhsan Oktay Anar'a yeni Türk edebiyatının önde gelen yazar ve şairlerinin yapıtlarının çeşitli açılardan incelendiği "Yeni Türk Edebiyatına Genç Yaklaşımlar" 1. Öğrenci Sempozyumu'nun adına yaraşır bir "bilgi şöleni" olmasını ve ileriki yıllarda da devam ederek gelenek-selleşmesini arzuluyoruz.

Nâzım Hikmet ve Sezai Karakoç Üzerine Okumalar

Nurseli Gamze Korkmaz

Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı bölümü mezunlarından Gökhan Tunç'un 2006 yılında Laurent Mignon'un danışmanlığında tamamladığı yüksek lisans tez çalışması, *Çağdaş Mesnevinin Peşinde* başlığıyla Kadim Yayınları arasından çıktı.

Tunç, bu çalışmasında, farklı ideolojilere sahip iki şairin metinlerini Nâzım Hikmet'in *Ferhad ile Şirin*'i ile Sezai Karakoç'un *Leylâ ile Mecnûn*'unu bir araya getirmiş.

Tunç, çalışmasında, temelde şu önemli soruya cevap arıyor: "Gerek Nâzım Hikmet'in, gerekse Sezai Karakoç'un, Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisinin iyice azaldığı bir dönemde, Osmanlı edebiyatını ve kültürünü imleyen anlatıları yazmalarının nedeni nedir?" (11). Bunun için, biri Divan edebiyatı, diğeri Halk edebiyatı geleneğine eklenen iki metnin, Osmanlı edebiyatındaki kaynak metinlerle ilişkilerini, karşılaştırmalar yaparak ortaya koyuyor. Bu karşılaştırmalar sonucunda iki şairin bu geleneği nasıl devam ettirdiği veya ne kadar değiştirdiği üzerine değerlendirmeler yapıyor. Tunç'un, yukarıdaki soruya verdiği cevap ise, bu iki şairin gelenekten yararlanma biçimlerinin estetik kaygılardan çok ideolojik nedenlere bağlı olduğu şeklinde.

Çalışmanın ilk bölümü Nâzım Hikmet'e, ikinci bölümü ise Sezai Karakoç'a ayrılmış. Bu bölümlerde Tunç, seçtiği metinler üzerinde yakın okumalar yaparak iki şairin gelenekle ilişki kurma biçimleri üzerinde duruyor ve geleneksel edebiyata yönelişlerinin sebeplerini açıklamak için sırasıyla Nâzım Hikmet ve *Ferhad ile Şirin*'i değerlendirirken Karl Mannheim'ın "meşrulaştırma", Sezai Karakoç ve *Leylâ ile Mecnûn*'u değerlendirirken ise Jan Assmann'ın "kültürel bellek" kavramlarından yararlanıyor. Bu değerlendirmeler sonucunda Tunç, Nâzım Hikmet'in kahraman olarak

Ferhad'ı, Marksist düşünce çerçevesinde; Sezai Karakoç'un ise *Mecnûn*'u İslamî düşünceye göre yeniden şekillendirdiğini ileri sürer.

Bu iki bölümün ilgi çekici yanı ise, mesnevi kahramanları *Ferhad* ve *Mecnûn* ile şairler arasında kurulan koşutluk ve mesnevilerdeki kadın karakterlerin pasif konumlarıdır. Tunç'a göre *Ferhad* ve *Mecnûn*, Nâzım Hikmet ile Sezai Karakoç'un bilinçlerinin ortaya çıkmasını sağlar. Öte yandan, bu mesnevilerde erkek kahramanlar, yükledikleri ideolojik misyonlarla öne çıkarken kadın karakterler oldukça siliktir. Sonuç bölümünde ise Tunç, iki şair ve metinleri arasında, tespit ettiği benzerlik ve farklılıkları değerlendiriyor.

Gökhan Tunç'un çalışmasının temel sorunsalı, geleneksel mesnevi biçiminin, modern edebiyat söylemiyle yeniden üretilebilme imkânları ve bu bağlamda ideolojileri farklı da olsa iki şairin pek çok ortak noktası olabileceği şeklinde tanımlanabilir. Çalışma boyunca bu sorunsal, yazarının titiz çalışması ve çok yönlü dikkatleriyle irdelenerek ilgi çekici sonuçlara varılıyor.

<nurseli@bilkent.edu.tr>

Saf ve Düşünceli Romancı: Orhan Pamuk

Aslı Yerlikaya

Orhan Pamuk'un 2009 yılında Harvard Üniversitesi'nde verdiği Norton ders notları, *Saf ve Düşünceli Romancı* başlığıyla Eylül 2011'de okurlarıyla buluştu. Pamuk'un "romancılık sırlarımı verdim" dediği bu kitapta, bir romanın yazılma ve okunma sürecinde yaşananlar, romanın unsurları, merkezî "saf" ve "düşünceli" kavramları etrafında açıklanmaktadır. Yazarın kavramlarının fikir babası Alman romantiklerinden Friedrich Schiller'dir. Schiller'in "Saf ve Duygusal Şiir Üzerine" ("Über naive und sentimentalische Dichtung") adlı makalesinde edebiyat için söylediklerini Pamuk, roman düzlemine taşımıştır.

Orhan Pamuk kitabına "Romanlar ikinci hayatlardır" tanımıyla başlar (7). Yazar bu tarifini desteklemek için Gérard de Nerval'in rüyalarını hatırlayarak roman ve rüya benzerliğine dikkat çeker. Hem rüya hem de roman okuma/yazma esnasında okur/yazar, bir yandan içinde olduğu hayalî dünyayı gerçekle ilişkilendirirken, diğeri yandan bu dünyanın hayal olduğunun da bilincindedir. Pamuk, "bu çelişkili durum[un] romanın doğasından gel[diğine]" (8) inanmaktadır.

Yazar, eserinin "bir romanın yazılma ve okunma sürecinde neler yaşandığını anlattığı bölümünde", "roman okuma/yazma" ile "araba sürme" arasında zihnin yapıp etmeleri açısından benzerlikler olduğuna dikkat çekmektedir. Bir sürücü nasıl araba

kullanırken zihni çok yönlü çalışıyorsa, yazar/okur da roman yazma/okuma esnasında benzer süreçler yaşamaktadır. Pamuk, bunun farkında olan yazarı/okuru "düşünceli", farkında olmayanları ise "saf" olarak nitelendirmektedir (15).

Romancıları "görsel" ve "kelimesel" olarak ikiye ayıran Pamuk, kendi romancılık anlayışını "görsel" olarak addeder. Pamuk, "[k]utsal metinler '[ö]nce söz vardır', der[.] roman sanatı da sanki '[ö]nce resim vardır, ama onu

kelimelerle anlatmak gerekir,' demektedir." (88) görüşüne yer vererek görselliğin roman sanatı için ne kadar önemli olduğunu iddialı bir söylemle dile getirmektedir.

Pamuk'un roman sanatı için öne sürdüğü belki de en çarpıcı söylem romanın bir "merkez"i olduğu görüşüdür. Yazara göre merkez, "hayat hakkında derin bir görüş, bir çeşit sezgi, derindeki gerçek ya da hayalî, esrarlı bir noktadır" (115). Pamuk, romanın okunurken de yazılırken de bu merkezi çözme gayretinden ileri geldiğini öne sürmektedir.

Saf ve Düşünceli Romancı adlı bu kitapta Orhan Pamuk, romanın ne olduğu sorunsalını Türk ve Dünya edebiyatından örnekler vererek çoğunlukla somut bir biçimde dile getirmiştir. Yazar, "roman" tanımını yaparken kuramları hiçe saymamışsa da önce kendisinin romandan ne anladığı üzerinde özellikle durmuştur. Ayrıca kitap boyunca yaptığı bütün değerlendirmelerde hem yazarın hem de okurun bakış açısını içermesi esere dikkat çekici bir nitelik kazandırmaktadır. Nobel ödüllü yazarın bu kitabı, "roman sanatına" farklı bir bakış açısı getirmesi bakımından dikkate değer bir eserdir.

<asli_yerlikaya@hotmail.com>

Nazlı Eray'ın Yazarlık Serüvenine Yolculuk

Meriç Kurtuluş

Nazlı Eray, 7 Aralık 2011 Çarşamba günü Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'nin Sanat Galerisi'nde okurlarıyla buluştu, onlarla yazarlık serüvenini paylaştı. Eray, bir saatlik konuşmasında kendisini ilk kez ne zaman "yazar" olarak hissettiğinden, yaşamındaki hangi deneyimlerin yaratıcılık yönünü beslediğinden söz etti. Eray, "Mösyö Hristo" adlı öyküsüyle yazarlık serüveninin başladığını ifade ettikten sonra, aynı zamanda ilk öyküsü olan bu metni nasıl ürettiğini anlattı. 16 yaşındayken anne ve babasıyla birlikte oturduğu Şişhane Yokuşu'nda bulunan Saadet Apartmanı'nda Mösyö Hristo adlı yaşlı bir komşularıyla birlikte bir gün o yıllarda çok popüler olan *Avara mu* filmine gittiklerini ve öyküsünü yazarken onunla geçirdiği günden esinlendiğini dile getirdi. Eray, bu öyküde Mösyö Hristo'yu bir günlüğüne kuşa dönüşen bir apartman görevlisi olarak betimlemiş ve bu dönüşüm hikâyesiyle onun tekdüze yaşamıyla ilgili hissettiği bunalımını yansıtmıştır.

Yazar, o dönemde İstanbul Amerikan Kız Koleji'nde öğrencidir. Öykü, okulunda büyük bir ilgi ve hayranlıkla karşılanır. Eray, bu anıyı anlattıktan sonra kendisindeki yazarlık kıvılcımını ilk kez o gün hissettiğini ifade etti. Birkaç öykü daha

yazdığını, Robert Lisesi ile Galatasaray Lisesi'nde okuyan pek çok arkadaşı tarafından ilgiyle okunduğunu ve "yeni Sait Faik" olarak anılmaya başladığını belirttiikten sonra on yıl süreyle yazarlığa ara verdiğini dile getirdi.

Eray, yazmaya ara verdiği on yıl içinde evliliği, iki yıl boyunca çok ciddi bir hastalık yüzünden tedavi gördüğü Gülhane Hastanesi ve devlet dairesinde çalıştığı yıllardan söz etti. Yazar, o dönemleri yaratıcılık yönünü besleyen bir birikim süreci olarak tanımlıyor. Gerçekten de Eray'ın ilk öyküsü "Ah Bayım Ah"ı yayımladıktan sonra diğer kitaplarını süratli bir biçimde, çoğunlukla birer yıl arayla yayımladığı görülüyor. Bunların yanı sıra, Eray hem farklı ülkelerden gelen yazarlarla birlikte çalışma fırsatı yakaladığı, hem de 1977 ve 1978 yıllarında "yaratıcı yazın" dersi verdiği Iowa Üniversitesi'nde geçirdiği zamanın yine yazarlık serüveninin dönüm noktalarından biri olduğunu vurguladı. *Geceyi Tanıdım* ile *Pasifik Günleri*'ni Amerika'da yazmıştır.

Nazlı Eray, öykü ve romanlarının çoğunlukla "fantastik gerçekçilik" in örnekleri olarak değerlendirildiğini, ama kendi tarzının Gabriel Garcia Marquez, Carlos Fuentes gibi "büyülü gerçekçi" yazarlara yakın olduğunu düşünmektedir.

Eray, son yıllarda yazdığı *Farklı Rüya Sokağı*, *Kayıp Gölgeler Kenti* ve *Marilyn Venüs'ün Son Gecesi* kitaplarını ise kurgu ile biyografiyi bir araya getirdiği için "belgesel-büyülü gerçekçi" metinler olarak tanımlıyor. Nazlı Eray, konuşmasının bitiminde okurlarının sorularını yanıtladı ve kitaplarını imzaladı.

<mkurtulu@bilkent.edu.tr>

Yunus Emre Vakfı "Türkoloji Projesi" ile Çalışmalarına Hız Kazandı

Çağdaş Yusuf Akbulut

Yunus Emre Vakfı, Türkiye'nin kültürel mirasını, Türk dilini, tarihini ve sanatını ülke içinde ve özellikle uluslararası alanda tanıtmak adına çalışmalar yapmak amacıyla 18 Mayıs 2007 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan 5653 sayılı kanun kapsamında, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün himayelerinde kuruldu. Türkiye'nin diğer ülkeler ile kurduğu dostluk ilişkilerini pekiştirmek ve kültürel alışverişini artırmak, bilgi ve belgeleri yapılacak bilimsel çalışmaların istifadesine sunmak ve ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyenlere yurt dışında imkânlar sağlamak Yunus Emre Vakfı'nın öncelikli amaçları arasındadır. Yunus Emre Vakfı'na bağlı olarak öğretim, tanıtım faaliyetlerini yürütmek, bilimsel araştırma ve geliştirme uygulamalarını üstlenmek amacıyla Yunus Emre Enstitüsü kuruldu.

Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan başkanlığındaki Yunus Emre Enstitüsü, Yunus Emre Türkçe Eğitim ve Öğretim Merkezi (YETEM) aracılığıyla Türkçenin öğretimi konusunda çağdaş yöntemler geliştirerek yurt dışında Türkçe dersleri veriyor. Ayrıca bu kapsamda Türkçe öğrenmek isteyen öğrencilere destek amaçlı burs yardımıyla bulunuyor. Yunus Emre Enstitüsü, düzenlediği etkinlikler, hazırladığı yazılı ve görsel yayınlar ve tercüme çalışmalarıyla da Türk kültürünün tanıtımına katkıda bulunuyor.

Yunus Emre Enstitüsü ile Millî Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)'in koordinasyonuyla yurt dışındaki öğrencilerin yeterliliklerinin belirlenmesi için Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'na denk olarak standart ölçme ve değerlendirme metotlarına dayanan, uluslararası geçerliliği bulunan "Türkçe Yeterlilik Sınavı" yapılıyor. Dil kurslarında başarılı olduğu tespit edilen öğrenciler, Türkiye'ye davet edilerek öğrenimlerini yaz okulunda sürdürüyorlar.

Yunus Emre Enstitüsü, yurt dışında yürüttüğü çalışmalarına, çeşitli ülkelerde açılmakta olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri aracılığıyla da kurumsal altyapı kazandırıyor. Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri, bugüne kadar Arnavutluk, Belçika, Bosna-Hersek, İngiltere, Kazakistan, Kosova, Lübnan, Makedonya, Romanya, Suriye, Mısır, Japonya, İran ve Ürdün'de açılmış bulunmaktadır. Ayrıca merkezler, bu ülkelerdeki Türkoloji bölümlerinde Türk dili ve kültürü üzerine çalışmalar yapan öğrencilere başarı ve lisansüstü araştırma bursları veriyor.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından 1999 yılında başlatılan Türkoloji Projesi de TİKA ile 20 Eylül 2011 tarihinde imzalanan protokol gereğince Yunus Emre Vakfı'na devredildi. Türkiye'den akademisyenlerin görevlendirildiği, yerel akademisyenlere malzeme ve donanım desteklerinin sağlandığı Türkoloji Projesi çerçevesinde, toplam 21 ülkede 29 Türkoloji bölümü ve Türkçe kursu açılmıştır. Böylelikle Yunus Emre Vakfı, bütün faaliyetlerini devraldığı Türkoloji Projesi ile Türk dili ve kültürü konularında yapılacak akademik çalışmalara, Türkçenin bir dünya dili olarak öğretilmesine ve Türkiye'nin uluslararası alanda tanıtımına büyük katkılarda bulunmaya devam edecek.

<cyusuf@bilkent.edu.tr>

Leylâ Erbil'in Son Kitabı: Tuhaf Bir Kadın'dan Arda Kalan

Nuran Kekeç

Çağdaş Türk edebiyatının özgün ve yenilikçi yazarlarından Leylâ Erbil'in yeni romanı *Kalan*, Ekim 2011'de Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'ndan çıktı. Erbil'in en yeni yapıtı *Kalan* klasik bir roman değil. Bu kitap aslında bir roman değil; Leylâ Erbil'den arda kalan, âdeta tarih kokan bir şehirden, İstanbul'dan arda kalan bir şiir-roman olarak okuyula buluşuyor.

İki bölümden oluşan kitabın başında "Önsözce" adında ve Erbil'in büyümlü anlatımını tüm yoğunluğuyla taşıyan bir bölüm yer alıyor. Bu bölümde Eski İstanbul'a ilişkin öğeler şiirsel anlatı düzleminde ve Fener'de yaşayan Türk kızı Lahzen'in zihinsel üretimi olarak sunuluyor. Lahzen'in bakış açısıyla anlatılan hikâye 1940'lardan bugünün acılarına kadar uzanıyor. Lahzen, insanların o günkü kötülüğünü görmezden gelen tarihçilere kızgınlığını çocukluk anılarında yeri geldikçe dile getiriyor. Sık sık yinelenen Hacı Murat adı, Rum bir marangoz ustasından duyulan Rumca bir şarkı ve Lahzen'in düşünle yapılarak gerçeklik iddiasını yitirmiş çocukluğu, "Önsözce"de Erbil'e özgü bir dilsel yoğunlukla aktarılırken mahalle kültürüyle büyümüş kafası karışık bir kız çocuğunun düşsel yolculuğunda kendini göstermektedir.

Birinci bölümde, Ermeni, Rum ve Musevi ailelerin bir arada yaşadığı eski İstanbul günlerine Lahzen tarafından duyulan

özlem yer alıyor. Lahzen, Zeyyat adlı sevgilisine çocukluk özlemlerini ve hayata kızgınlıklarını anlatıyor. Lahzen bu bölümde, içinde bulunduğu topluma duyduğu öfkeli haykırıyor âdeta. İlkelliğe, toplumun değişmemesine olan kızgınlığını dile getirirken böyle böyle delirdiğini aktarıyor. Onu delillik raddesine getiren "insansızlıkları, insafsızlıkları" sıralıyor. Dönemin ruhunu kabul etmeyen bu inatçı kadının direnişi,

birinci bölümün hâkim düşüncesi olarak kendini gösteriyor.

İkinci bölüm ise Leylâ Erbil'in deyişle "hiçbir şeyden ve her şeyden kalan" bölüm olarak beliriyor. Birinci bölümde adı geçen akrabalar ölmüş, Lahzen'in gözündeki İstanbul imgeleri artık başka bir kimliğe bürünmüş ve insanlar da kimliksizleşme belirtileri göstermiştir. Lahzen için elde kalan karmaşık imgeler, birtakım asabiyet hapları ve yıllardır kafasında yer eden şüphelerdir. O, sömürücülerin elinde kalmış bir toplum karşısında hayıflanma ve rol yapan insanlara duyduğu öfkesiyle baş etmek zorunda kalır. Çocukluğun düşsel büyüü artık yerini sanrılarına bırakmıştır. Lahzen'e benzeyen ve onu anlayan tek kişi Zeyyat olacaktır.

Lahzen'in çocukluk özlemiyle başlayan anlatı, deli bir kadın yazarın iç çekişmelerinde son bulur. Erbil, bir kadının deliliğe uzanan serüvenini gelenekle olan ilişkisi üzerinden aktarırken kendine has ve yaratıcı anlatımını elden bırakmaz. Gelenekle çatışan bir kadının kızgınlık ve özlem arasında sıkışmış duygularının aktarımı olan *Kalan*, Leylâ Erbil'in hakikati arayan kadın kimliklerinden günümüze kalan bir anlatı olarak belirir.

<nkekeç@bilkent.edu.tr>

Jale Parla'nın Kaleminden Başkalaşmış Yazar Figürasyonuna Bakış

Ayşe Duygu Yavuz

Jale Parla, 2011'in sonunda bizleri yeni kitabı *Türk Romanında Yazar ve Başkalaşım*'la selamlıyor. Tanzimat'tan günümüze değin yazılmış çeşitli romanlar üzerinden yazar figürasyonlarına değinip, çoğunlukla roman karakterlerinden hareketle, Kafka'nın *Dönüşüm*'ünde en bariz örneğini gördüğümüz başkalaşımın hangi düzeylerde gözlemlenebileceğinin izini sürüyor.

Parla, çalışmasının amacı açısından, başkalaşımı çözümlerken özellikle ideal yazar figürasyonlarından çok, anti-yazar figürasyonu diye tabir edebileceğimiz "başarısız ve yarım (manqué) yazar kahramanları" (11) incelemeye değer bulur. Bahsi geçen yazar-kahramanları "egemen değerleri tersyüz eden, bu değerleri oluşturan siyasi ve ideolojik yapıları irdeleyip yadsıyan ve aynı anda da estetik alanın sınırlarını zorlayan" (11) figürlerdir. Parla, *künstlerroman* yani "sanatçı romanları" olarak literatüre geçebilecek metinlere odaklanmanın yerinde olduğu kanısındadır. Bu bağlamda Rezaizade Mahmut Ekrem, Halit Ziya Uşaklıgil, Ahmet Hamdi Tanpınar, Oğuz Atay, Leylâ Erbil, Bilge Karasu, Orhan Pamuk, Hasan Ali Toptaş, Murat Gülsoy'un belirli romanları ile başka yazarların da eserlerinin bulunduğu uzun bir listeyi merkeze alarak, yazar-kahramanların başkalaşımının niteliğini belirleme yoluna gider. Çalışmasının son halkasında ise Murat

Gülsoy'un *Karanlığın Aynasında*

romanını "Türk romanının başlangıcından bugüne izini sürmeyi amaçladığım eksik yazar ve başkalaşım eşleşmesinin çarpıcı bir son örneğini oluşturması ve eşleşmenin hâlâ romanın gündeminden düşmeyeceğini göstermesi" (33) bakımından değerlendirir.

Jale Parla'ya göre bu meselenin incelenmesine uygun romanlara sahip yazarlar tarafından "[b]aşkalaşım imgeleri günlük yaşama sinmiş ide-

olojik kalıpları açık etmek ve bu kalıplara direnmeyi sağlayacak farkındalığı yaratmak, yabancılaşmış bireylerle yabancılaşmış bir dünya arasında kurulmuş sağlıksız uyumu bozmak amacıyla kullanılır" (273). Realist romanların aksine başkalaşımın anlatıldığı romanlar "dünyanın tek bir temsili olmadığına, olamayacağına işaret eder" (273). Bunun gibi özgün bir iddiaya sahip metinler, Jale Parla'ya göre yapısalci ikili karşıtlıkların yıkılmasına olanak tanır. İkili karşıtlıkların güdümünden sıyrılmış bir romanın apolitik olmadığını, bu tip romanların kendi içinde bir politik tutumu imleyebileceğinin üstünde duran Parla, şu ifadesiyle görüşlerini destekler: "Başkalaşım stratejilerinin poetikası kadar politikası da olabi[lir]" (274). Gerçekten de başkalaşım odaklı yazar figürasyonu barındıran metinlerin, ideal olanı gösterme vazifesi taşımamaları, yıktıklarının yerine bir şey koymamaları ya da herhangi bir kutuplaşma üretmemeleri nedeniyle ideolojik bir yaklaşım geliştirmediklerini öne sürmek doğru olmayacaktır. Kezâ içine doğdukları kültüre has durumları tüm şeffaflığıyla ortaya koyacak olan eserler de yaralı kalemlerin "yaralı dil[inden]" (11) çıkacaktır.

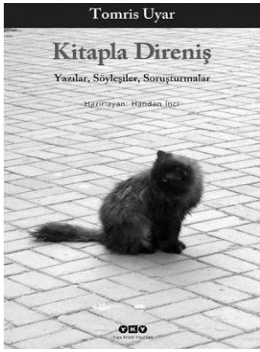
<ayavuz@bilkent.edu.tr>

Eleştirmen Yönüyle Tomris Uyar Seda Çoban Başer

Handan İnci tarafından hazırlanan ve Mart 2011'de Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan *Kitapla Direniş*, okura usta öykücü Tomris Uyar'ın gölgede kalan eleştirmen kimliğinin kapılarını aralama şansı sunuyor. Adını Tomris Uyar'ın bir yazısının başlığından alan *Kitapla Direniş*, Uyar'ın edebiyat dünyasına girdiği gündend ölümüne kadar geçen sürede çeşitli dergilerde, gazetelerde yayımlanan yazılarının, söyleşilerinin, soruşturmalarının derlenmesinden oluşuyor. Öte yandan, bu derlemenin dikkate değer yanı Handan İnci'nin ifadesiyle "*Kitapla Direniş*'te yer alan yazılar[ın], Tomris Uyar'ın dışarıda bıraktıkları"nı içeriyor olması (15). Yazarın öyküleri ve toplu olarak yayımlanan diğer yazılarının dışında kalan bu yazılarla beraber, Tomris Uyar adının okura hissettirdiği anlam da büyüyüp güçleniyor.

Yazarın, pek çok önemli soruya yanıt niteliği taşıyan söyleşilerinin, soruşturmalarının ve her birinde bir başka ışığı etrafına yayan yazılarının yer aldığı *Kitapla Direniş*, bir yanıyla edebiyatın zorlu patikalarını işaret ederken bir yanıyla da okura bu zorlu yolculukta gerekli olacak ince detayların sırrını veriyor. Kitabın sunuş bölümünde Handan İnci'nin belirttiği gibi "Türk ve dünya edebiyatının

belli başlı şair ve yazarları hakkındaki incelemeleri, edebiyatın okur-yazar bağlamında genel meselelerine eğildiği yazılarıyla Tomris Uyar, dikkate değer bir edebiyat eleştirmeni olduğunu" gösteriyor (14). Zira, Tomris Uyar'ın naif ama bir o kadar da keskin bir gözlemler sunduğu eleştirileri, üzerinde durduğu eserler, isimler ya da olaylar kadar, edebiyatın kendisine dair soruları ve cevapları içeren çok yönlü incelemelerden oluşuyor. *Kitapla Direniş*, William Saroyan'dan arabeskleşmeye, Oktay

Rifat'tan çeviriye, Virginia Woolf'tan dergiciliğe kadar uzanan geniş bir aralıkta Tomris Uyar'ı kimi zaman denemeleri, kimi zaman söyleşileri, kimi zaman da yazarın kendisine sorulan sorular üzerinden okurla buluşturuyor. Uyar'ın edebiyatta yarattığı izlerle beraber, edebiyat dünyası açısından da önemli pek çok anekdotu açığa çıkarıyor. Okurun edebiyata karşı geliştirdiği duyarlılığın basmakalıp çıkarımlardan oluşmasını engellemek çabasıyla, edebiyat ve yaşam arasındaki girift ilişkiyi inceliyor. Bu farkındalığın kendisini hissettirdiği en önemli alanlardan biri de yazarın kullandığı dil ve üslup. Eleştirilerini tıpkı öyküleri gibi canlı ve işlek bir dille kaleme alarak, bu yönüyle yazarlığı kadar eleştirmen kimliğiyle de tanınmayı hak ettiğini bir kere daha hatırlatıyor.

Tomris Uyar'ın kimi zaman edebiyata dair soruların cevabını yaşamın içinden çekip çıkararak, kimi zaman da gündelik yaşamın ince ayrıntılarını edebiyatın mihmendarlığıyla işaret eden tutumu bu kitapta yer alan metinlerde de okurla buluşuyor.

Kitapla Direniş'in, yalnızca Tomris Uyar'ın daha önce derlenmemiş çalışmalarından oluştuğunu söylemek, kitap boyunca Uyar'ın kaleminden geçerek okura ulaşan edebiyata ve yaşama dair izlenimlerin büyüklüğü düşünüldüğünde küçük kalacaktır. Zira, Tomris Uyar'ın kendisi gibi *Kitapla Direniş* de birkaç cümlelik tanıma sığmayacak kadar dolu bir yaşamın izlerini taşıyor.

<baser@bilkent.edu.tr>

Verili Gerçeğin Karşısında *Düş/Yaralı* Naim Atabağsoy

Türkiye'de en yaygın edebiyat dergilerine baktığımızda şiirin dışarıya, dünyaya açılma niyetinden çok şiir sanatının içine dönme çabasında olduğunu, sanırım, söyleyebiliriz. Söylenmesi gerekenleri söyleme yolu olarak da şiir önemli bir yoldur; nitekim bu tür çabaların önemli ölçüde varlığını sürdürdüğü göz ardı edilemez. İşte Vedat Yazıcı, Kurgu Kültür Merkezi Yayınları'ndan çıkan *Düş/Yaralı* adlı şiir kitabıyla bu ikinci çizgiye -bu çizgideki politik duruş farklılıklarını göz önünde tutmak gerek elbette- eklenilebilir.

Yazıcı, şimdiye değin çeşitli dergilerde yayımladığı şiir ve şiir eleştirileri yanında mektup, deneme, roman gibi türlerde de eserler vermiş bir isim. Yazıcı'nın şiir anlayışına dair genel bir çerçevenin okurun beğenisine sunulduğu kitapta, şiirsel anlatımın alanına giren sorunsalların özünü aktarmaya dönük olarak yalın bir anlatıma başvurma eğilimi görülüyor.

Şairin durumları, olayları ya da duyguları aktarırken insan dışındaki varlıkları devreye sokması, kitapta dikkat çeken özelliklerden biri. Şiirlerde bu yönelimi ilginç kılan nokta, insanlara özgü olduğu düşünülen birtakım olguların farklı bir gözle, farklı bir açıdan sunulması. Bu bakımdan kitaptaki kimi dizelere eğilmek aydınlatıcı olabilir: "[Ö]ykücü martıysyken / bir deniz ülkesinin / şimdi akköpüğüne tutunur / çöpdağlarında dalgaların /... /ekmeğini kazanır / katıksız ortaklığın" ("Göçebe Martı Sabah Dersinde", 20), "çalılıkta bin çile / çek çek bitmez ötüşle", "öfkesi teleğinde / aşka yenik yüreği" ("Çığılığını Kaptıran Martı", 24). Böylelikle aşklar, yenilgiler, değişen ve kötüleşen koşulların yaşamdaki etkileri gibi birçok mesele okura farklı bir bakış açısından yansıtılmış oluyor.

Yazının başında da vurguladığımız üzere, Yazıcı'nın şiirindeki temel kaygılardan biri olarak beliren düzen eleştirisi belki de kitabın en çok dikkat edilmesi gereken yönü. Şair "Küre/selleşme" şiirinde "küre / / selleşerek / dönüp duruyor / armut dipli dünya" (27) derken veyahut "Yeniyl Dileği" şiirinde "barış şakısın yalıçapkını / /da / sam amcaya duyursun" derken politik duruşuna ilişkin ipuçları veriyor. "Cezzine'de Sığınmacı Kampında" ve "Misketimi İsterim!" Diye Haykırdı Çocuk" şiirlerinde ise savaş mağduru Lübnan ve Filistin'e vurgu yaparak meseleye daha yakından bakmış oluyor. Hak ve hukuk tanımazlığın karşısındaki tavrı, şairin kendi ülkesiyle ilgili kaygılarında da ortaya çıkararak söz gelimi "Tarihe mi Karıştı Eski Kavgalar" şiirinde "durmak yok soyguna devam" (49) gibi dizelerle iktidar eleştirisine dönüşüyor.

Şairin, Türkiye'nin yakın tarihindeki olaylardan izler taşıyan kendi yaşam tecrübelerinin sıkça karşımıza çıktığı, Edip Cansever, Turgut Uyar ve Nâzım Hikmet gibi önemli şairlerle metinsel ilişkiler kurduğu *Düş/Yaralı*, Yazıcı'nın şiir çizgisini ve ele aldığı güncel problemlere yaklaşım tarzını görme şansı sunması bakımından kayda değer bir eser.

<naim@bilkent.edu.tr>

Türk Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin 2010-2011 Yıllarındaki Yayınları

Naim Atabağsoy

Bildiri:

"Avrupalı Seyyahların Osmanlı Hamam Kültürünü Algılayışı ve Hamam Kültürünün Arka Planı: 16. Yüzyılda İstanbul Hamamları". Evliyâ Çelebi'nin Doğumunun 400. Yılı Münasebetiyle Seyyahlar ve Seyahatnameler Sempozyumu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Tarih Araştırma Merkezi. 23-24 Mayıs 2011.

Çeviri: (İngilizce - Türkçe)

Samir Amin. *Kapitalizmden Uyarılığa: Sosyalist Perspektifi Yeniden İnşa Etmek*. [Yağmur Dönmez ile birlikte]. Türkiye ve Orta-Doğu Forumu Vakfı-Özgür Üniversite, Ankara: 2010.

Röportaj:

"Bir Kadının Kişisel Tarihi" (Erendiz Atasü ile, son romanı *Güneş Saygılı'nın Gerçek Yaşamı* hakkında). *Milliyet Sanat* (Aralık 2011): 106-107.

Kitap Eleştirisi:

"Evliyâ Çelebi'nin Büyüsü". *Kitap Zamanı* 48 (Ocak 2010): 27.
 "Fethi Naci ve Onurlu Eleştirisi". *Kitap Zamanı* 50 (Mart 2010): 34.
 "Kader Denizi'nde Boğulanlar". *Kitap Zamanı* 58 (Kasım 2010): 25.
 "Maktül Şehzadelerin İzinde". *Cumhuriyet Kitap* 1127 (22 Eylül 2011): 19.
 "Kusurlu Bahçe'nin Kusurlu Çocukları". *Akşam Kitap* 10 (11 Kasım 2011): 38.

Seda Çoban Başer

"Sözlü Gelenekten Sözü Geleneksizliğine: Atasözü ve Reklam". *Milli Folklor* 88 (Kış 2010): 22-27.
 "Dede Korkut Kitabı ve Büyülü Gerçekçilik". *Milli Folklor* 91 (Güz 2011): 195-203

Nurulhude Baykal

"Mule out of Water". (6th Annual Association of Adaptation Studies Conference) The Intellectual Silk Road: Cross-Media and Cross-Cultural Adaptations. İstanbul: Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Eylül 2011.

Neslihan Demirkol

"Hüsn ü Aşk'ta Hüsn'ün Âşık Rolünün İmkânsızlığı Üzerine". *Journal of Turkish Studies Walter Andrews Armağanı Sayısı* 34/III (Haziran 2011). Department of Near Eastern Languages and Civilisations, Harvard University: 193-204.
 "Çeviride Sadakatın Yeni Tanımları: Shakespeare'in *A Midsummer Night's Dream*'i için Can Yücel'in *Bahar Noktası* Bir İhtimal Midir?". *Kebikeç* 32 (Kasım 2011)

Yayına Hazırlanan Kitaplar:

Wells, H. G. *Küçük Savaşlar*. Çev. Abdullah Turhal. Haz. Neslihan Demirkol. Ankara: Altar Maket, 2011.
 Adıvar, Halide Edip. *Sevda Sokağı Komedyası*. Haz. Mehmet Kalpaklı ve Neslihan Demirkol. İstanbul: Can Yayınları, 2011.

Sunulan Bildiriler

"Gender and Identity of Woman in *Tuhaf Bir Kadın* (A Strange Woman) by Leylâ Erbil and Two Women in One by Nawal El-Saadawi". Third International Postgraduate Symposium. University of Limerick ve Comparative Literature Association of Ireland. 26-27 Kasım 2010.

"Müşfik'in Öyküsü olarak *Troya'da Ölüm Vardı*". Altı Ay Bir Güz Bilge Karasu Sempozyumu. Bilkent Üniversitesi: 13-14 Aralık 2010.

"Müşfik'i kim anlattı?: *Troya'da Ölüm Vardı*'da Anlatıcılar". Bilge Karasu'yu Okumak. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi: 5-6 Mayıs 2011.

Tuba Dik

"Atasözlerinde Adil Dünya İnancı". *Milli Folklor* 88 (Kış 2010): 5-15.

Esra Derya Dilek

"Efsaneden Büyülü Gerçekçiliğe". *Milli Folklor* 91 (Güz 2011): 204-209.

Gheis Ayaz Ebadi

"Türkiye Türkçesi İle Azerbaycan Türkçesinin İran'daki Bugünkü Durumu ve Farsça İle İlişkileri". *Güney Kafkasya Halkları Dil-Tarih-Kültür İlişkileri Uluslararası Bilgi Şöleni*. Ordu: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayını, 2011.

Servet Erdem

"Kuşların Söyledikleri: Bilge Karasu'nun 'Ada'sında Simgeleri Okumak". *Hece Öykü* 47, 2011:164-170.
 "Büyülü Gerçekçilik ve Halk Anlatıları". *Milli Folklor* 91 (Güz 2011):175-189.
 "Türkçe ve Kürtçe Romanda Dil Meseleleri". *Varlık*. Eylül 2011:4-8.
 "...Şu Tehlikeli Araç...: Araba Sevdası'nda Dil Durumları". *Kebikeç* 31. 2011: 7-28.
 "Osmanlı-Türk Romanının Öteki Metinleri". *Varlık*. Ağustos 2011: 9-12.

Ayşegül Utku Günaydın

"Alternatif Bir Tarih Kurgusu ve Bir Poetika'nın İnşası: İlahi Komedi". *Sanatarkunst* (Temmuz 2011): 42-48.
 "Emine Semiye Hanım'ın Gayya Kuyusu Romanında Beden ve Mekân İlişkisi". VI. Uluslararası Kültür Araştırmaları Sempozyumu: "Mekân ve Kültür". İstanbul, Eylül 2011.

Hilal Gaye İnce

"Bilge Kağan'dan Mektup". *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi* 714 (Haziran 2011): 528-29.

İrfan Karakoç

Makaleler

"Adonis'in Modern'i, Arabın Yalellisi: 'Poetika ve Modernite'de Adonis'in Modern Arap Poetikası Üzerine Düşünceleri". *Yeni yazı* 10 (Bahar 2011).

Bildiriler

"Which bricks are of importance for Building(up) of Turkish Literature: Revolution Literature and Interference of State in Literature" in the seminar "The Literary and the Political in

Modern Turkey". 2011 Annual Conference of the American Comparative Literature Association. Simon Fraser University, Vancouver, Canada. 31 March-3 April 2011.

"Türk Edebiyatı İnşâ(atında) Hangi Tuğla Önemlidir: Millî Edebiyat mı İnkılap/İnkılapçı Edebiyat mı?". Milli Edebiyat Akımı Çerçevesinde Edebiyat ve Milliyetçilik İlişkinine Yeniden Bakmak. Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü/Orient-Institut Istanbul, 24-25 Eylül 2010.

Meriç Kurtuluş

Amos, Dan Ben. "Halkbilimi Öğreniminde Tür Kavramının Konumu". Çev. Meriç Kurtuluş. *Millî Folklor* 91 (Güz 2011): 226-242.

Bildiri

"Nazlı Eray'ın Öykülerinde Toplumsal Cinsiyet Eleştirisi ve 'Dişil Yazı'". Prof. Dr. Mine Mengi Adına Türkoloji Sempozyumu. Çukurova Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. 20-22 Ekim 2011.

Ebru Onay

"Gölgesizler'de Masal, Efsane ve Büyülü Gerçekçilik". *Millî Folklor* 91 (Güz 2011): 221-226.

"Bay Muannit Sahtegi'nin Notlarında İkinci Yeni'yi Görmek" Vüs'at O. Bener Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu. Yeditepe Üniversitesi. İstanbul, Kasım 2011.

Hale Sert

"İdeolojinin Aktarımında Halk Hikayelerinin İşlevi: Arzu ile Kanber Örneği". *Millî Folklor* 88 (Bahar 2010): 66-70.

"Kör Baykuş'un Gölgeleleri". *Ayraç Dergisi* 23, Aralık 2011.

"Hüsn ü Aşk'tan Hilmi Yavuz'un Kalp Kalesi'ne Bir Bakış". Prof. Dr. Mine Mengi Adına Türkoloji Sempozyumu. Çukurova Üniversitesi. Adana, Ekim 2011.

"Bir Belgesel İzler Gibi: "Seyahatname"nin X. Kitabı'na Bir Bakış". XI. Uluslararası Dil, Yazın, Deyişbilim Sempozyumu. Sakarya Üniversitesi. Sakarya, Ekim 2011.

Ayhan Tek

"Li Dor Behsa Patronajê Mem û Zîna Ehmedê Xanî".

Mukaddime: *Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3 (2011): 41-60.

Mem û Zîn ve Hüsn ü Aşk Karşılaştırması Bağlamında Klasik Kürt ve Türk Edebiyatı Üzerine Notlar". *Varlık* 1248 (Eylül 2011): 10-16.

Geverî, Ayhan. "Tene Yazılan Ayetler ve Metinlerarasılık". *Papirüs* 3 (Mart-Nisan 2011): 68-74.

"Türk Edebiyatında Kürt İmgesi Üzerine". *Bilge Adamlar* 25 (2011): 261-268.

"Kürtçe Elyazmaları Hakkında Birkaç Söz". *Müfredat* 8 (2011): 18-19.

Müesser Yeniay

Kitap (Şiir)

Yeniden Çizdim Göğü. İstanbul: Şiirden Yayınları, 2011.

Çeviri Kitap

Evimi Dağlara Kurdum: Dünyadan Şiirler. İstanbul: Digrak Yayıncılık, 2010.

Cassir, Michel. *Kişisel Antoloji*. Çev. Müesser Yeniay. İstanbul: Şiirden Yayınları, 2011.

Augustin, Gerard. *Seçme Şiirler*. Çev. Müesser Yeniay. İstanbul: Şiirden Yayınları, 2011.

Yazı

"Meçhulün Tercümesi: Şiir". *Akatalpa* 141 (Eylül 2011): 3.

"Sezai Karakoç'un 'Çatı' Şiirinin Marksist Okuması". *Hürriyet Gösteri* 304 (Nisan-Mayıs-Haziran 2011): 141-3.

"Emeğin Ahlakı". *Şiirden* III (Ocak-Şubat 2011): 93-9.

"Mısır Dönüşü". *Şiirden* V (Mayıs-Haziran 2011): 66-73.

"Behçet Necatigil'in 'İçerde' Adlı Şiirinin Psikanalitik Okuması". *Şiirden* VII (Eylül-Ekim 2011): 53-8.

"Kopya Adam". *Şiirden* VII (Eylül-Ekim 2011): 70-4.

"Datça'da 'Şiir Feneri' Can Yücel'in Yanında". *Şiirden* VII (Eylül-Ekim 2011): 105-6.

Şiir

"Şiir Kedisi". *Akatalpa* 121 (Ocak 2010): 3.

"Dünyanın Aynasına Baktım". *Şiirden* I (Eylül-Ekim 2010): 90

"Göğsümden Bir Kuş Yonttum Göğe Saldım". *Şiirden* I (Eylül-Ekim 2010): 91.

"Bir Gün Göğü Üzerimden Kaldırdım Toprak Çıplaktı". *Şiirden* I (Eylül-Ekim 2010): 92.

"Saçlarıma Karışan Ağacı Silkeledim İnsanlarım Döküldü". *Şiirden* IV (Mart-Nisan 2011): 79.

"Sende Durup Gökyüzüne Bakıyorum". *Şiirden* IV (Mart-Nisan 2011): 80.

"Tabiattaki Her Ses Bir Kuş Buluyor Kendine". *Şiirden* IV (Mart-Nisan 2011): 81.

"Orhun Günlüğü". *Şiirden* VI (Temmuz-Ağustos 2011): 74-7.

"Yeni Bir Omuz Kurdum Kırılan Denizin Dalgalarından".

Akatalpa 139 (Temmuz 2011): 4.

"Her Testi Acıyla Dolar". *Akatalpa* 135 (Mart 2011): 7.

Söyleşi

"Hamî Çağdaş'la Söyleşi". *Şiirden* I (Eylül-Ekim 2010): 45-7.

"Enver Ercan'la Söyleşi". *Şiirden* II (Kasım-Aralık 2010): 58-60.

"Murat Yalçın'la Söyleşi". *Şiirden* III (Ocak-Şubat 2011): 50-2.

"Turgay Fişekçi Söyleşisi". *Şiirden* IV (Mart-Nisan 2011): 30-33.

"Metin Celâl Söyleşisi". *Şiirden* V (Mayıs-Haziran 2011): 36-9.

Şiir Festivali

Uluslararası Saraybosna Şiir Festivali, Bosna-Hersek 24-27 Eylül 2010.

Nissan Uluslararası Şiir Festivali, İsrail, 23-27 Nisan 2011.

Hakkında yazılanlar:

Nezir, Seyyit. "Antişiirle Çöküş Keyfine Buyurun". *Aydınlık* (13 Temmuz 2011): 12.

Metin, Ali K. "Eleştiri Defterinden Notlar". *Hece* 15/178 (Ekim 2011): 46-7.

Dara, Ramis. "Hayatı Şiirleştiren Kitaplardan". *Yasakmeyve* 43 (Mart-Nisan 2010): 108.

Ash Yerlikaya

"Murat Gülsoy'un 'Hayatım Yalan' Hikâyesinde Üstkurmaca Düzlemi". *Varlık* 1243 (2011 Nisan): 82-86

Nilüfer Yeşil

"Modernleşirmenin Erotik Topraklarında Bir Halk Hikâyesinin Geleneksel Kadın Kahramanı: Suna". *Millî Folklor* 90 (Yaz 2011): 78-85.

Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi

Yayın Sahibi: Bilkent Üniversitesi adına A. Kürşat Aydoğan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Talat S. Halman

Yardımcı Editörler: Naim Atabağsoy, Gheis Ayaz Ebadi,
Meriç Kurtuluş
Dizgi: Naim Atabağsoy

Yönetim Yeri: Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Merkezi
İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, kat 2, no: 247-249
06800 Bilkent, Ankara

Tel: 0 (312) 290-2317 / 290-1056
Faks: 0 (312) 266-4059
e-posta: temerkez@bilkent.edu.tr
<http://www.bilkent.edu.tr/~kanat/>

Yayının Türü: Yaygın Süreli Yayın
(Yılda 3 kez yayımlanan haber bülteni)
Basıldığı Yer: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Tic. A.Ş.
Beytepe no:3, 06800 Ankara
Tel: 0 (312) 266-4410
Basıldığı Tarih: 26 Aralık 2011

ISSN: 1302-8332

Kapak Resmi: Maya Kulenovic